

Ympäristöluvat

Kuulutus

Vesilain mukainen lupahakemus

Kuulutuksen julkaisupäivä

27.05.2025

Hakemuksen tiedoksisaantipäivä

Hakemuksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 03.06.2025.

Hakija

Väyrylä-Kongaksen osakaskunta -

Asia

Kongasjärven pohjapadon rakentaminen ja keskivedenkorkeuden nostaminen, Puolanka

Dnro

PSAVI/14188/2024

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Kuvaus hankkeesta ja sen vaikutuksista

Väyrylä-Kongaksen osakaskunta hakee vesilain mukaista lupaa pohjapadon rakentamiseen Kongasjärven vedenkorkeuksien nostamiseksi. Kongasjärvi sijaitsee noin 34 kilometrin päässä Puolangan taajamasta kunnan eteläosassa. Järvi on kooltaan noin 674 hehtaaria ja sen vedet laskevat etelään lähtevää Salmenjokea pitkin Osmankajärveen, josta edelleen Kongasjoen ja Kivesjärven kautta Oulujärveen. Järvi sijaitsee Kongasjärven valuma-alueella, jonka pinta-ala on noin 48,7 km². Kongasjärveltä on tehty vedenkorkeuden mittauksia kesällä 2023 ja 2024. Kesien aikana vedenkorkeudet ovat vaihdelleet N2000+167,48–168,16 m välillä. Järven nykyinen simuloitu keskivedenkorkeus (2000–2023) on N2000+167,54 m. Kongasjärvi kuuluu luontotyyppiltään keskikokoisiin humusjärviin (Kh). Sen ekologinen tila vesienhoidon 3. suunnittelukaudella (2018) on hyvä ja kemiallinen tila hyvää huonompi.

Kongasjärvellä keskivedenkorkeus on laskenut uiton purkutöiden loputtua vuodesta 1984 lähtien. Järvellä on havaittu etenkin kuivina kesinä ajoittaisia matalia vedenkorkeuksia, jotka ovat aiheuttaneet ongelmia järven virkistyskäytölle. Järven rannoille rajoittuvia asuin- tai lomakiinteistöjä on yhteensä 82 kpl. Alueen virkistyskäyttömuodoista tärkeimpiä ovat kalastus ja vapaa-ajan veneily. Järven rantojen ajoittainen mataluus on kuitenkin haitannut veneilyä ja muuta virkistyskäyttöä. Pohjapadon rakentaminen on suunniteltu siten, että järven kesäajan keskialivedenkorkeus nousee +20 cm ja kesäajan keskivesi nousee +15 cm. Suunnitelman mukaan järven koko vuoden keskialivedenkorkeus nousee +19 cm, keskivedenkorkeus +18 cm sekä ylivedenkorkeus +9 cm. Suunniteltu tuleva keskivedenkorkeus on siten N2000+167,72 m. Pysyvästi veden alle jäävää aluetta keskivedenkorkeuksista laskettuna muodostuu 6794 m².

Pohjapato rakennetaan Kongasjärvestä laskevan Salmenjoen niskaan. Pohjapadon harjan pituus on noin 28 m ja harjan leveys 3 m. Pohjapadon 0,3 m leveän ja 0,3 m syvän alivirtaama-aukon pohjan taso on N2000+167,30 m ja aukon yläreunan leveys tasolla N2000+167,60 m on 1,0 m. Padon alavirran puoleisen koskimaisen alaluiskan pituuskaltevuudeksi muodostuu 1:20 tai sitä loivempi. Lajittumaton luonnonkiviverhous rakennetaan vähintään 500 mm paksuna kerroksena. Pohjapadon alaluiskan keskellä on syvempi painanne kalojen kulun turvaamiseksi. Työ toteutetaan talviaikana helmi-maaliskuussa. Rakentamistöiden yhteydessä ruopataan pois uomassa olevaa kasvillisuutta ja pohjalietettä (260 m³ktr). Ruoppausmassat kuljetetaan soveltuvaan jäätyspaikkaan, josta sovitaan maanomistajan kanssa.

Pohjapadon rakenteet sijoittuvat kiinteistölle 620-405-30-1 SALMIJOKI sekä yhteiselle vesialueelle 620-876-7-0 Väyrylän kylän yhteinen vesialue. Kulkuyhteys pohjapatopaikalle on Salmenjoen länsipuolelta rakennettavaa työmaatietä pitkin. Tie kulkee kiinteistön 620-405-144-30 ja osin jään kautta sekä pohjapatoalueella kiinteistön 620-405-30-1 ranta-alueella. Pohjapatoon tarvittavien kiviainesten mahdollinen välivarastointi sijoittuu kiinteistön 620-405-144-30 alueelle.

Hakija arvioi hankkeen hyötyihin, että hanke edesauttaa Kongasjärven ekologisen tilan säilyttämistä hyvänä hidastamalla järven mataloitumista ja parantamalla veden vaihtuvuutta matalilla ranta-alueilla. Merkittävä parannus alimpien vedenkorkeuksien nostolla on virkistyskäytölle, helpottaen esimerkiksi vapaa-aikaan ja kalastukseen liittyvää vesillä liikkumista. Lisäksi vedennoston arvioidaan vähentävän liiallista vesikasvillisuutta. Hankkeen arvioidaan parantavan kalaston olosuhteita kutupaikkoja parantamalla. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia

vesienhoidon tavoitteiden toteutumiseen eikä huomionarvoisiin luontotyyppeihin ja suojelukohteisiin hankkeen vaikutusalueella.

Kongasjärven vedenkorkeutta seurataan alueella vedenkorkeuden havainnointilaitteella ennen rakentamisen aloittamista sekä siihen asti kunnes keskivedenkorkeuden todetaan olevan suunnitellun mukainen. Veden samentumista aiheuttavat työt tehdään mahdollisimman yhtäjaksoisesti, jotta vaikutukset jäävät vähäisiksi. Hakija pyytää pysyvää käyttöoikeutta pohjapatorakenteita varten tarvittavaan 250 m² alueeseen kiinteistöltä 620-405-30-1 SALMIJOKI.

Vahinkoarvio

Veden alle jäävän alueen lisäksi keskivedennosto aiheuttaa vettymishaittaa ranta-alueilla olevilla metsämailla arviolta 12,6 hehtaarin alueella. Metsän vettymisvyöhykkeen raja on 0,8 m ylempänä tulevasta keskivedenkorkeuden tasosta $N2000+167,72\text{ m} + 0,8\text{ m} = 168,52\text{ m}$. Lisäksi hankkeesta syntyy laskennallista vahinkoa pohjapatorakenteiden alle jäävästä alueesta. Työmaatiestä aiheutuva haitta maanomistajalle on tilapäinen ja vähäinen, joten siitä ei esitetä korvauksia maksettavaksi. Hakija on liittänyt hakemukselle vahinkoarviokartan ja -taulukon. Hakija on saanut osalta rantakiinteistöjen omistajilta suostumukset hankkeen toteuttamiseksi. Suostumuksensa antaneille kiinteistöjen omistajille ei esitä korvauksia maksettavaksi. Muilta osin korvaukset maksetaan kiinteistöjen omistajille vahinkoarvion mukaisesti, mutta pieniä, alle 10 euron korvauksia ei esitetä maksettavaksi.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja hakemusasiakirjat pidetään nähtävillä aluehallintovirastojen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/3011904>. Kuulutusaika on **27.05.2025 – 03.07.2025**.

Muistutukset ja mielipiteet

Ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), voivat tehdä muistutuksen asiasta. Muilla kuin asianosaisilla on tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Ohjeet muistutuksen tekemiseen

Muistutuksesta tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja asian nimi sekä diaarinumero

PSAVI/14188/2024

- muistuttajan kiinteistö (nimi ja kiinteistötunnus), johon hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutukset kohdistuvat
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa muistutus sähköisesti muu selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutus tai mielipide pyydetään toimittamaan jollain seuraavista tavoista **viimeistään 03.07.2025:**

- sähköisen asiointin kautta: <https://avi.fi/sahkoiset-lomakkeet>
- sähköpostina: ymparistolupa.pohjois@avi.fi
- postitse: Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 6, 13035 AVI.

Tieto päätöksen antamisesta (pätöksen tiedoksiantokuulutus) tullaan lähettämään sähköpostitse niille muistuttajille / mielipiteen esittäneille, jotka ovat asioineet sähköisesti.

Tiedoksianto kiinteistön osaomistajalle

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille tai haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

620-405-876-10 Talon 43 yht. vesialue Kongasjärnessä

620-405-876-2 Yht. vesialue Kongasjärnessä

620-405-876-3 Yht. vesialue Kongasjärnessä

620-405-878-33 Venevalkama

620-412-878-1 Yhteinen maa-alue

578-404-878-39 Yhteiset palstat

620-405-878-32 Savi- ja haminamaat

Lisätietoja antavat

Ympäristöylitarkastaja Susanne Frondelius, p. 029 501 7511 (ei 27.5.-3.6.2025)

Ympäristöylitarkastaja Mari Kangasluoma, p. 029 501 7677 (ei 13.6.-
20.6.2025)
sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi